

„Kas jāzina par Japānas tirgu, lai izaicinājums kļūtu par realitāti”

Kā uzsākt sadarbību ar Japānas kompāniju

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

2008. gada 26. jūnijā
Dmitrijs Belousovs,
Latvijas Ārējās ekonomiskās
pārstāvniecības Japānā vadītājs

Kā uzsākt sadarbību ar Japānas kompāniju

- ✓ Atbildēt uz jautājumu: Kāpēc tieši Japāna?
- ✓ Pārbaudīt cenas līdzīgai produkcijai Japānā (vai Ķīnā);
- ✓ Izstrādāt ilgtermiņa darbības stratēģiju;
- ✓ Iegādāties un izlasīt grāmatu par Japānas biznesa tradīcijām;
- ✓ Apmeklēt izstādi;
- ✓ Uzrunāt un apmeklēt potenciālos biznesa partnerus;
- ✓ Piedalīties vienā no Latvijas Biznesa un Investīciju semināriem, ko organizē LIAA;
- ✓ Sagatavot skaidru, labi pārdomātu piedāvājumu: piegādes noteikumi, piegādes (brīvais) apjoms, pamatots ilgtermiņa piedāvājums.

Kāpēc tieši Japāna? Atbilžu varianti 😊

- ✓ Tas ir vislielākais tirgus Āzijas un Klusā okeāna reģionā;
- ✓ Japāna ir aktīvākais investors “jaunajā” Eiropā – iespējas OEM (original equipment manufacturer) - oriģinālo iekārtu ražošanā, piegādes iespējas uz Japānas meitas uzņēmumiem Eiropā;
- ✓ Loģistikas risinājumi Baltijas jūras reģionā;
- ✓ Visaugstākās apkalpošanas, ražošanas un kvalitātes tradīcijas => iespēja mācīties un pārņemt labāko pasaules pieredzi;
- ✓ Tirgus diversifikācija;
- ✓ Iespēja piedāvāt Japānas uzņēmējiem ienākt ES tirgos caur Latviju.

Grāmatas par Japānas biznesa tradīcijām

- 1) Business Guide to Japan: A Quick Guide to Opening Doors and Closing by Boye Lafayette De Mente;
- 2) Japan: Doing Business in a Unique Culture by Kevin, B Bucknall
- 3) Doing Business with Japan: Successful Strategies for Intercultural Communication by Kazuo Nishiyama
- 4) Doing Business with the New Japan: Succeeding in America's Richest International Market by Hodgson James
- 5) Business Passport to Japan: Revised and Updated Edition by Sue Shinomiya and Brian Szepkouski

Japāna

- ✓ Iedzīvotāji: 127 miljoni
- ✓ 47 prefektūras
- ✓ Konstitucionāla monarhija
- ✓ IKP 4.38 triljoni ASV dolāru
- ✓ IKP pieaugums – 2.1% (2007) (60-tajos – 10%; 70-tajos – 5%, 80-tajos – 4%, 90-tajos- 1.5%)
- ✓ IKP uz iedzīvotāju – 33 600 ASV dolāri
- ✓ IKP struktūra – I/s 4.6%, rūpniecībā – 26.5%, pakalpojumi – 72%;
- ✓ **IKP struktūra pēc avotiem (2005):** ražošana 21%; Bankas, apdrošināšana – 19%; Tirdzniecība – 13.8%; Būvniecība – 6.3%
- ✓ **IKP struktūra pēc komponentiem (2006):** privātais patēriņš 56.8%; valsts patēriņš 17.9%; investīcijas ražošanā un iekārtās 15.7%;

Japāna

- ✓ Vidēji trīs zemestrīces diennaktī + cunami un taifūni;
- ✓ Japāņu valoda sastāv no diviem alfabētiem (42 burti katrā) + 1945 hieroglifiem;
- ✓ 75% no Japānas teritorijas aizņem kalni;
- ✓ Augstākā virsotne Japānā ir Fudzijama - 3776 m;
- ✓ Japānas plātība ir 377 815 km² (var salīdzināt ar Vāciju vai Kaliforniju);
- ✓ Japānā vidējais dzīves ilgums sievietēm ir 85.6 gadi un vīriešiem 78.6 gadi;
- ✓ Japāna sastāv no 4000 salām. Lielākās ir Hokkaido, Honsju, Sikoku, Kjusju;
- ✓ Lielākas pilsētas: Tokija, Osaka, Nagoja, Fukuoka, Sapporo, Sendai.
- ✓ Rīgas māsas pilsēta: Kobe.

Pamatnodarbošanās (tradicionālās nozares):

- ✓ Preču un pakalpojumu eksports: 16.1% no IKP
- ✓ Preču un pakalpojumu imports: 14.9% no IKP
- ✓ **Japānas svarīgākie eksporta partneri (2006):** ASV (22.5%), Ķīna (14.3), Dienvidkoreja (7.8%), Taivana – 6.8, Honkonga (5.6%).
- ✓ **Japānas eksporta struktūra:** transporta iekārtas, elektriskās mašīnas, neelektriskās mašīnas, ķīmijas rūpniecības produkcija, metāla izstrādājumi utt.
- ✓ **Japānas svarīgākie importa partneri (2006):** Ķīna (20.5%), ASV (11.8%), Saūda Arābija (6.4%), Apvienotie Arābu Emirāti (5.5%), Austrālija (4.8%).
- ✓ **Japānas importa struktūra:** fosilie kurināmie, elektriskās mašīnas, citas mašīnas, pārtika, ķīmiskās rūpniecības produkcija.
- ✓ Avots: www.economist.com/COUNTRIES/Japan/profile.cfm?folder=Profile-Economic%20Structure

Liello/MVU uzņēmumu īpatsvars valstī (2001.):

- Pēc uzņēmumu skaita: lielle – 13 000 (0.3%) MVU – 4 690 000 (99.7%)
- Pēc darbinieku skaita: lielle – 13 700 000 cilv. (30.5%) MVU – 29 960 000 cilv. (70.2%)
- Pēc ražošanas apjomiem: lielle – 48.9%; MVU – 51.1%

Avots: www.chusho.meti.go.jp/sme_english/outline/07/01.html

Biznesa vides tradīcijas

- ✓ Orientēti uz ilgtermiņa attiecībām;
- ✓ Nesaka “nē” – jāsaprot pašam;
- ✓ *Kaizen* (改善) – darba procesa pastāvīgā uzlabošana;
- ✓ *Nemawashi* (根回し) – izpēte, iepriekšēja saskaņošana, viedokļu apmaiņa pirms tikšanās, līguma parakstīšanas, projekta uzsākšanas;
- ✓ Efektivitāte => produktivitāte;
- ✓ Japāņiem vietējie klienti Japānā ir pirmajā vietā => stingras kvalitātes, garantiju un apkalpošanas prasības;

Biznesa vides tradīcijas/2

- ✓ Japāņi daudz laika velta lēmumu pieņemšanai, nereti pirms tam veicot plašu un padziļinātu situācijas izpēti.
- ✓ Japāņi uzskata, ka *klients ir karalis*, tāpēc apkalpošanai un atbildēm ir jābūt ātrām un atsaucīgām.
- ✓ Japāņi ļoti lielu uzmanību pievērš detaļām, kā arī personiskajām attiecībām, tāpēc meklē uzticamus un drošus sadarbības partnerus.
- ✓ Lielu mainību japāņi uzskata par nelabvēlīgu faktoru investīciju veikšanai un vēlas investēt tajās valstīs, kuras ir stabilas un šķiet pievilcīgas arī personisko attiecību dēļ.

Biznesa vides tradīcijas /3

- ✓ Korporatīvas grupas *Keiretsu* – cieša sadarbība starp piegādātājiem, ražotājiem, izplatītājiem, bankām;
- ✓ Neegalitāra sabiedrība – attiecību pamatā ir hierarhija un statuss.
- ✓ Pieprasījums, piedāvājums, distribūcija un spēlētāji Japānā jau ir strukturēti un atrasti.
- ✓ Galveno lomu spēlē inovācijas, tehnoloģijas, izmaksu samazināšana, loģistikas ķēdes optimizācija.

! Tieši Japānas inovācijas, tehnoloģijas un ražošanas prakses mēs varētu pārņemt, lai paaugstinātu gan konkurētspēju, gan efektivitāti.

Ar ko Japānas tirgus atšķiras no Rietumeiropas valstu tirgiem?

- ✓ Ļoti personificētas/individuālās attiecības – uzņēmuma reputācija ir ļoti svarīga.
- ✓ Orientēti uz ilgtermiņa stabilitāti attiecībās.
- ✓ Peļņa ir svarīga, bet nav pirmajā vietā.
- ✓ Japānas uzņēmēji izvairās no īslaicīgiem spekulatīviem biznesa piedāvājumiem. Uztur pastāvīgu un efektīvu komunikāciju (regulāra viedokļu apmaiņa, labi strukturēta informācija utt.).
- ✓ Japānas kompāniju pārstāvji pārsvarā ir eksperti savā jomā, un viņi neuzsāk sadarbību, kamēr piedāvājumā nav rūpīgi izpētīti visi saistītie riski un nosacījumi.
- ✓ Bieži uzskata, ka Japānas uzņēmēji ir konservatīvākie pasaulē. Parasti viņi sagaida iniciatīvu un aktivitāti (informāciju, skaidrojumus, ziņojumus) no biznesa partnera.

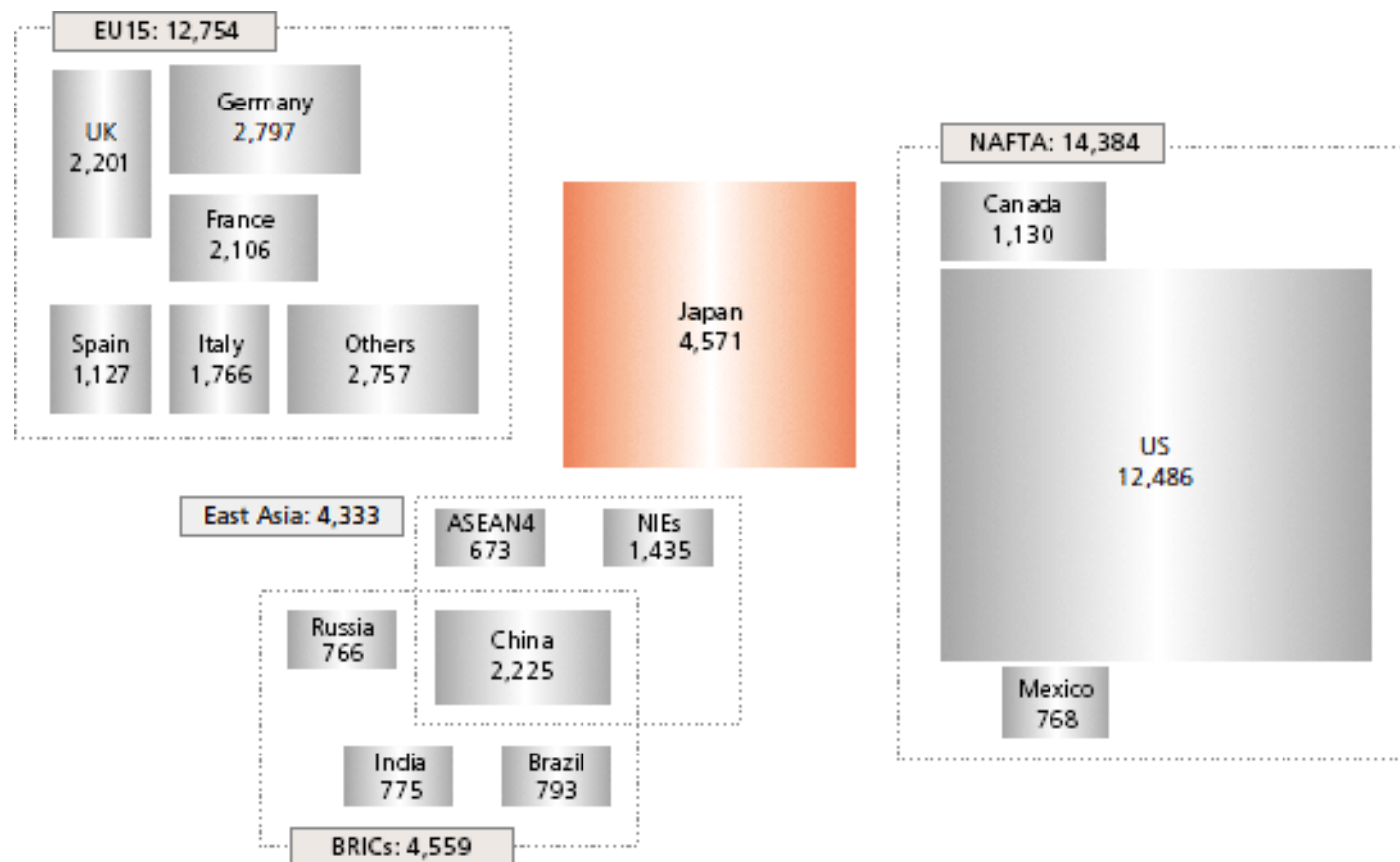
“Check list” vai kas jāpārbauda pirms lidojuma

- ✓ Vizītkartes;
- ✓ Kompānijas prezentācija angļu valodā: vēsture, produkti, apgrozījuma dinamika, darbinieku skaits, īpašnieki, stratēģija, kapacitāte utt.;
- ✓ Loģisks pamatojums - kāpēc Japāna;
- ✓ Formāls izskats (kaklasaite, uzvalks);
- ✓ Mājas lapa internetā;
- ✓ Rekomendācijas no partneriem;
- ✓ Suvenīri no Latvijas;
- ✓ Tulks (vai LIAA pārstāvis Japānā).

Daži vājie punkti

- ✓ Pagaidām neesam slaveni => Latvijas zīmolu neatpazīstamība;
- ✓ Nepietiekama ražošanas kapacitāte;
- ✓ Piegādes (ne-)stabilitāte;
- ✓ Produkcijas sertificēšana Japānā;
- ✓ Nepieciešamība konkurēt ar pasaules lielākajiem ražotājiem.

Japānas tirgus: Japānas IKP salīdzinājumā ar citām ekonomiski attīstītām valstīm, (US\$ mljd., 2005.)

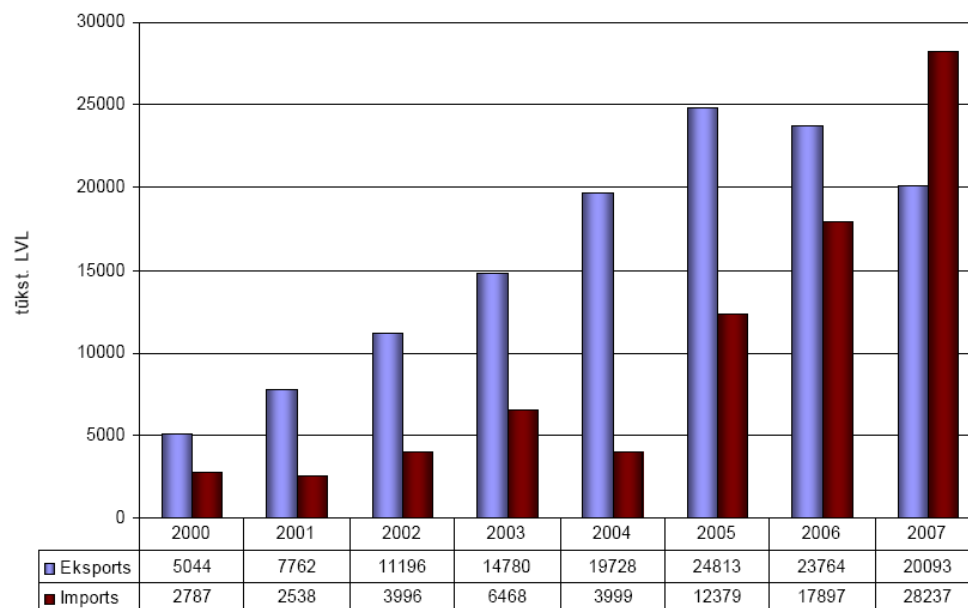

Latvijas tirdzniecība ar Japānu

Importa – eksporta dinamika pa gadiem (tūkst. LVL)

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Eksports	5044	7762	11196	14780	19728	24813	23764	20093
Pieaugums		54%	44%	32%	33%	26%	-4%	-15%
Imports	2787	2538	3996	6468	3999	12379	17897	28237
Pieaugums		-9%	57%	62%	-38%	210%	45%	58%
Saldo	2257	5224	7200	8312	15729	12434	5867	-8144

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

2007. gada beigās Japāna bija Latvijas 25. lielākais eksporta un 28. lielākais importa partneris.

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Latvijas eksports uz Japānu

Eksports uz Japānu pa preču grupām (tūkst. LVL)

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

	2004	2005	2006	2007
Dzīvnieki un lopkopības produkti				87
Augu valsts produkti	34	123	410	2
Tauki un eļļas				0
Pārtikas rūpniecības produkti	334	242	307	153
Minerālie produkti	391	427	466	635
Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija	906	1104	1209	855
Plastmasas un izstrādājumi no tām	5			0
Jēlādas, ādas, kažokādas un izstrādājumi no tām			0	0
Koksne un tās izstrādājumi	16909	17904	18933	17796
Koksnes papīrmasa; papīrs un kartons	2		0	3
Tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi	75	105	96	53
Apavi, cepures, lietussargi un citi priekšmeti		0		4
Akmens, ģipša, cementa, stikla un keramikas izstrādājumi	217	193	160	1
Dārgakmeņi, pusdārgakmeņi, dārgmetāli		0		190
Metāli un to izstrādājumi	393	4442		0
Mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas	259	103	2015	152
Transporta līdzekļi	31	2		0
Optiskās ierīces un aparāti	18	17	6	13
Ieroči un munīcija				0
Dažādas rūpniecības preces	153	150	159	149
Mākslas un antikvārie priekšmeti	1			0
Citi				0

„Made in Latvia” preces Japānā

27777/レッド/グレー

27777/グレイ/ブラック

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

50 lielākie eksportētāji uz Japānu 2007.gadā

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

1. '4 PLUS' SIA
2. 'AM ECO' SIA
3. 'ANNA LEDS' SIA
4. 'ATEC' AS
5. 'AURORA BALTIKA' SIA
6. 'BALTICOVO' AS
7. 'BALTRORS' SIA
8. 'BIOSAN' SIA
9. 'CED' SIA
10. 'CHAIR BALTIC' SIA
11. 'CORD' SIA
12. 'ELMI' SIA
13. 'FLORABALT SIA' SIA
14. 'GAUJAS KOKS' SIA
15. 'GRINDEKS' AS
16. 'GUTTA' AS
17. 'HANSA EXPORT' SIA
18. 'JTL' SIA
19. 'KOMĒTA' AS
20. 'LAIKO' SIA
21. 'LAMEKO IMPEX' SIA
22. 'LARELINI' SIA
23. 'LATVIJAS BALZAMS' AS
24. 'LATVIJAS FINIERIS' AS
25. 'LENTA-12' SIA
26. 'LM' radošā darbnīca, SIA
27. 'MDT BALTIC' SIA
28. 'MIKROTĪKLS' SIA
29. 'NELSS' SIA
30. 'NJ STUDIJA' SIA
31. 'NORDTORF' SIA
32. 'NPK FACTORY LTD.' SIA
33. 'PINDSTRUP LATVIA' SIA
34. 'PRODEX' SIA
35. 'RADARU SISTĒMAS' SIA
36. 'REGULA BALTIJA' SIA
37. 'RĪGAS JŪRAS APGĀDE' SIA
38. 'RĪGAS PIENA KOMBINĀTS' AS
39. 'SĀGA' SIA
40. 'SANTREK' SIA
41. 'SEDA' AS
42. 'SILU KUDRA' SIA
43. 'SILVIKO' SIA
44. 'SINAR' SIA
45. 'STUDIJA NATURALS' SIA
46. 'SYNCROSOFT' SIA
47. 'TILTS VISIEM' SIA
48. 'TĪNES' SIA
49. 'VALMIERAS STIKLA ŠĶIEDRA' AS
50. 'VIKA WOOD' SIA

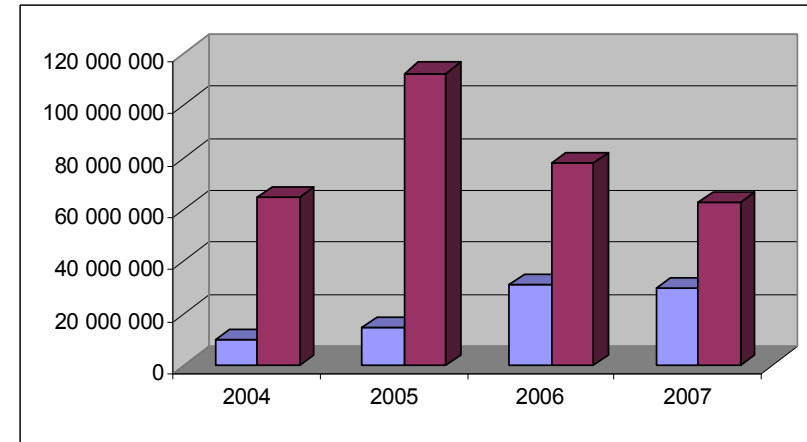

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Ko eksportē kaimiņi??

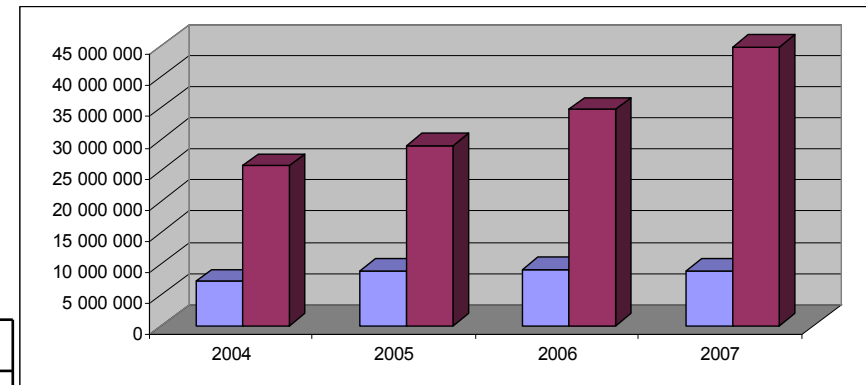
Igaunijas tirdzniecība ar Japānu:

	2004	2005	2006	2007
Export (LVL)	9 690 145	14 450 429	31 145 306	29 683 900
Import (LVL)	64 676 503	112 409 853	77 896 082	62 854 062

Lietuvas tirdzniecība ar Japānu:

	2004	2005	2006	2007
Export (LVL)	7 111 881	8 751 139	9 077 648	8 789 182
Import (LVL)	25 647 583	28 954 882	34 757 635	44 836 567

Igaunijas eksports uz Japānu

Export (LVL)   Import (LVL)

Commodities total	Export (LVL)	Import (LVL)
IX Wood and articles of wood; wood charcoal; cork and articles of cork; manufactures of straw, ...	14 200 838	1 732
VI Products of the chemical or allied industries	2 133 583	201 237
XX Miscellaneous manufactured articles	2 252 502	234 124
XV Base metals and articles of base metal	1 350 398	898 416
XVI Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders ...	842 650	31 663 525
V Mineral products	568 551	5 762
I Live animals; animal products	510 102	0
XVIII Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or ...	355 211	1 863 624
II Vegetable products	302 680	14 259
XI Textiles and textile articles	147 008	431 843
XVII Vehicles, aircraft, vessels and associated transport equipment	80 602	23 505 517
XII Footwear, headgear, umbrellas, sun umbrellas, walking sticks, seat-sticks, whips, ...	11 598	2 506
IV Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and ...	10 439	14 493
XIII Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica and similar materials; ...	5 452	37 905
X Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; waste and scrap of paper or paperboard; ...	1 814	16 204
VII Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	1 771	3 853 248

LV: 855 000

LV: 149 000

LV: 0

LV: 152 000

LV: 87 000

LV: 13 000

LV: 2 000

LV: 53 000

Igaunija: 7 894 134 LVL

Latvija: 1 311 000 LVL

- 6 583 134 LVL

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Lietuvas eksports uz Japānu

	Export	Import	
XI Textiles and textile articles	2 889 256	← 1 140 693	LV: 53 000
XX Miscellaneous manufactured articles	1 513 060	← 157 239	LV: 149 000
XVIII Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or ...	1 288 508	3 076 437	LV: 13 000
I Live animals; animal products	591 993	20	
IX Wood and articles of wood; wood charcoal; cork and articles of cork; manufactures of straw, ...	559 263	366	
XVI Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders ...	473 570	← 11 768 079	LV: 152 000
VI Products of the chemical or allied industries	385 435	2 751 658	
II Vegetable products	305 726	← 10 076	LV: 2 000
XV Base metals and articles of base metal	283 092	← 530 380	LV: 0
V Mineral products	262 921	0	
XII Footwear, headgear, umbrellas, sun umbrellas, walking sticks, seat-sticks, whips, ...	67 781	← 1 343	
IV Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and ...	55 548	14 798	
XIV Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, ...	37 595	16 569	LV: 4 000
VII Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	31 774	5 443 637	

Lietuva: 6 820 000 LVL

Latvija: 373 000 LVL

- 6 447 993 LVL

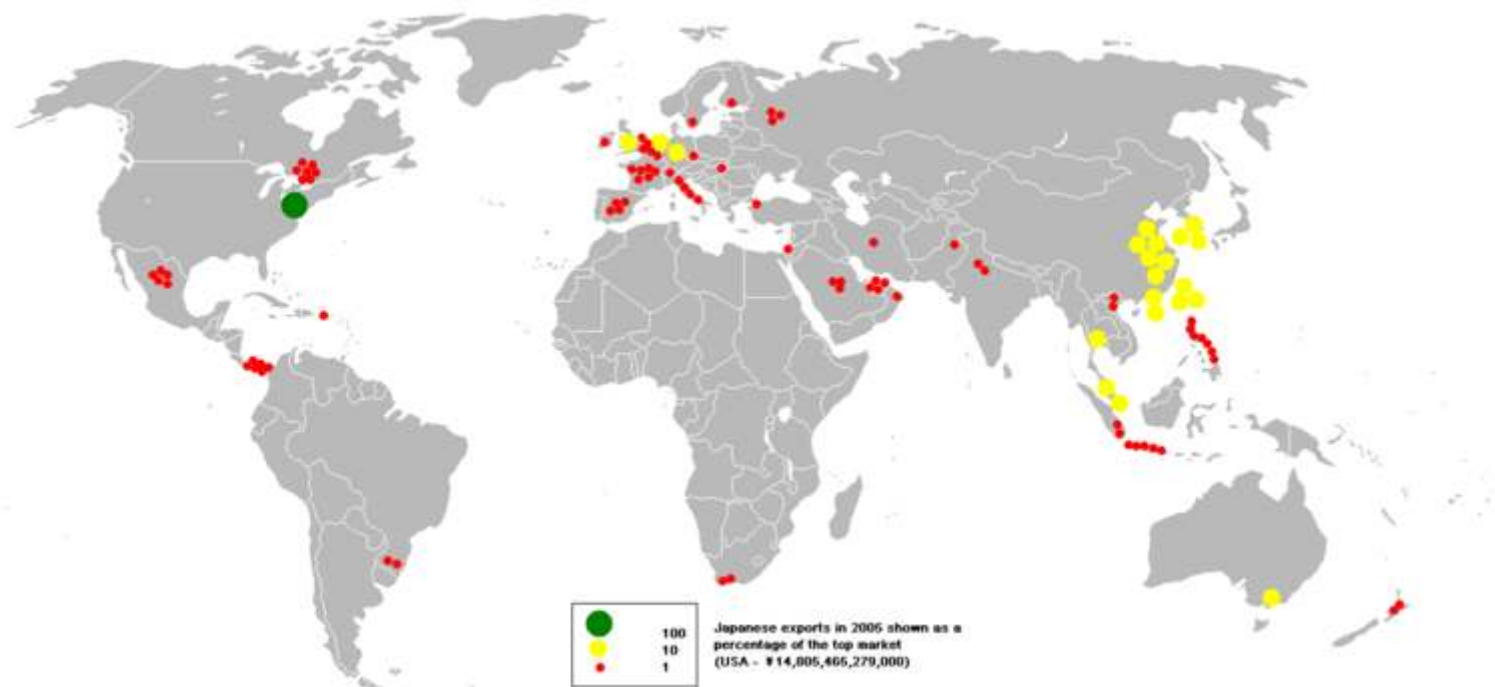

USD/JPY apmaiņas kurss

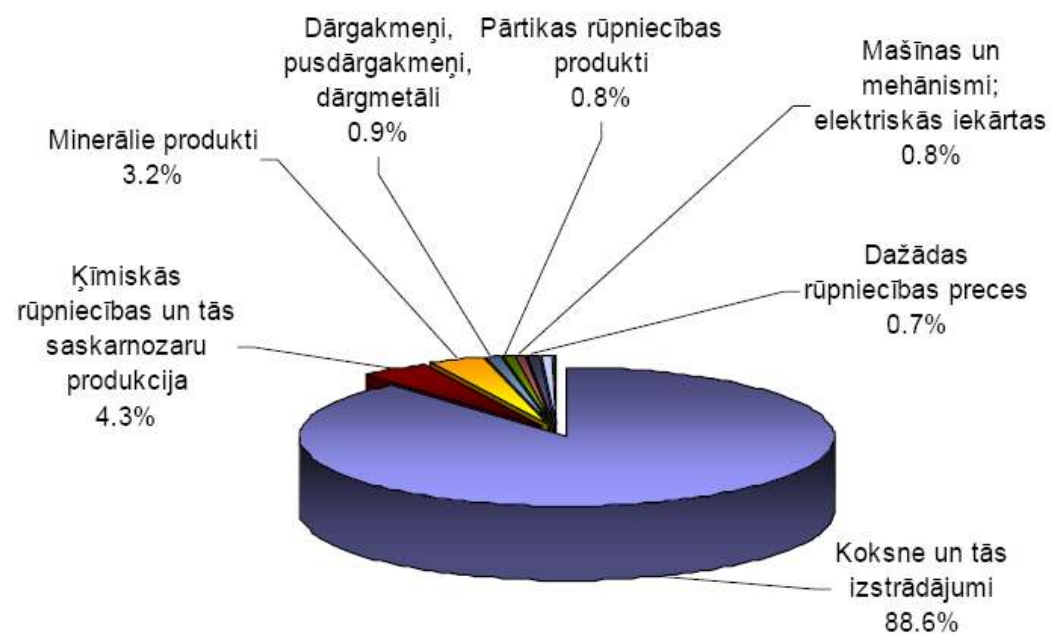
Avots: http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Historical_Value_of_Yen.jpg

Japānas eksports 2005. gadā

Latvijas Eksports uz Japānu

Procentuālais eksporta sadalījums pa galvenajām preču grupām 2007. gada beigās

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Kādās nozarēs jau ir tieša sadarbība ar Japānu

- ✓ Eksporta produkti: kokmateriāli un izstrādājumi no koksnes (krēsli, rotaļlietas), kūdra, farmācijas produkti, tekstils (apģērbi, lina izstrādājumi), laboratoriju iekārtas, pārtika, elektronika un telekomunikāciju iekārtas...
- ✓ Uzņēmumi: Grindeks, Biosan, Valmieras Stikla Šķiedra, Stenders, Tilts Visiem, Sidrabe, Latvijas Finieris, Troll Latvija, Videx, Lameko Impeks, Rīgas Piena Kombināts, Gutta, Latvijas Balzams, LM radošā darbnīca...
- ✓ Dizaineri: NJ Studija, Anna Leds...
- ✓ Pakalpojumu eksports: loģistika, izplatīšana, transports, tūrisms
- ✓ Perspektīvā: OEM ražošana (Apakšpasūtījumi jeb “subcontracting”).

Biznesa semināri Japānā:

✓ Foto no semināra Osakā (2008.gadā 17.janvārī):

✓ + Vēl viens biznesa & investīciju seminārs līdz gada beigām (kopā 2008. gadā 4 semināri).

✓ Rīgas dienas Kobē: Latvijas investīciju un biznesa seminārs – 7.novembrī, Osakā.

✓ Japānas delegācijas vizīte Latvijā 2008.gadā: tekstils, loģistika, kokapstrāde.

Latvijas uzņēmumi Japānas izstādēs :

- ✓ International Photovoltaic Power Generation Expo (27.-29.februārī)
- ✓ 18th Software Development Expo (13.-15.maijā)
- ✓ Design Accents Expo Tokyo (8.-11.jūlijā)
- ✓ Internationa Fashion Faie (16.-18. jūlijā)

....

Izstādes Japānā līdz 2008.gada beigām

Izstādes nosaukums	Norises datums	Pilsēta	Dalībnieku skaits
21st International Pharmaceutical, Cosmetic and Detergent R&D Manufacturing Tech	02.07.2008 - 04.07.2008	Tokyo	1227
Diet & Beauty Fair 2008	25.08.2008 - 27.08.2008	Tokyo	360
7th International Bio EXPO Japan	02.07.2008 - 04.07.2008	Tokyo	465
BioJapan 2008	15.10.2008 - 17.10.2008	Yokohama (Kanagawa)	383
International Modern Hospital Show 2008	16.07.2008 - 18.07.2008	Tokyo	368
International Fashion Fair / Jul. 2008	16.07.2008 - 18.07.2008	Tokyo	816
The 66th TOKYO INTERNATIONAL GIFT SHOW (Autumn 2008)	02.09.2008 - 05.09.2008	Tokyo	2211
JATA World Tourism Congress & Travel Fair (JATA WTF)2008	19.09.2008 - 21.09.2008	Tokyo	772
21st International Optical Fair Tokyo 2008	01.10.2008 - 03.10.2008	Tokyo	461
JIMTOF 2008 (24th Japan International Machine Tool Fair)	30.10.2008 - 06.11.2008	Tokyo	546
LOGIS-TECH TOKYO 2008 : The International Logistics and Distribution Exhibition	09.09.2008 - 12.09.2008	Tokyo	334
DESIGN FESTA vol.28	08.11.2008 - 09.11.2008 - 08	Tokyo	7000
CEATEC JAPAN 2008	30.09.2008 - 04.10.2008	Chiba (Chiba)	895
International Furniture Fair Tokyo 2008	19.11.2008 - 22.11.2008	Tokyo	374
SEMICON Japan 2008	03.12.2008 - 05.12.2008	Chiba (Chiba)	1548

<http://www.jetro.go.jp/en/matching/j-messe/>

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Apmācības programmas Japānā

- ✓ ES – Japānas Industriālās sadarbības centrs piedāvā apmācību kursus Japānā www.eu-japan.eu/europe/training.html

- CHALLENGE TOWARDS WORLD CLASS MANUFACTURING **Training dates:** 20 - 24 Oct 2008
- JAPAN INDUSTRY INSIGHT (18 May - 12 (or 19) June 2009)
- DISTRIBUTION AND BUSINESS PRACTICES IN JAPAN **Training dates:** 23 - 27 February 2009
- FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN JAPAN **Training dates:** 2 - 6 February 2009

- ✓ The Executive Training Programme (ETP)

- 60 Eiropas menedžeriem ir iespēja iepazīties ar Japānas un Korejas tirgu pateicoties Eiropas Komisijas Vadītāju Apmācību Programmai. www.etp.org
- Programma paredzēta Eiropas menedžeriem, kuri vēlas attīstīt biznesu Japānā un Korejā.
- Pieteikšanās uz programmu sākas tagad un ilgst līdz 30. septembrim.
- Apmācības periods ilgst no 2009. gada marta līdz 2010. gada martam.
- 45 vietas paredzētas programmai uz Japānu un 15 Korejā.

- ✓ Jaunā *Gateway* programma palīdzēs Eiropas kompānijām attīstīt savu biznesu Japānā un Korejā www.eu-gateway.eu/

Sākot ar 2008. gada 2. jūniju ES *Gateway* programma (*EU Gateway Programme*) sniedz profesionālas konsultācijas un apmācības ES kompānijām, kuras vēlas veidot biznesu Japānā un Korejā, un piedāvā tām iespēju piedalīties šo mērķa tirgu vienas nedēļas biznesa pasākumos. Biznesa misijas ES kompānijām ir pieejams sekojošos sektoros: celtniecības tehnoloģija, veselības aprūpes un medicīnas tehnoloģija, ar vidi un enerģētiku saistītā tehnoloģija Informācijas un komunikāciju tehnoloģija, modes dizains, interjera dizains. Programma tiek realizēta laika periodā no 2008. līdz 2015. gadam

Japānu investīcijas

	Japāņu investoru skaits	Kopējās investīcijas (milj. Euro)	Darbinieku skaits	Vidējais darbinieku skaits vienā uzņēmumā	Vienas investīcijas apmērs (milj. Euro)	FDI/EUR per capita 2006
Ungārija	110	700	?	-	6.4	6 170
Polija	145	700	20 000	138	4.8	2 361
Čehija	180	1 400	30 000	183	7.8	5 719

2007. gadā Čehijā vien ražošanu uzsāka 13 Japānas kompāniju meitas uzņēmumu – *Nitto Denko, Toyota Motors, Daikin Industries, Koito Manufacturing, SMC Corporation, Aisin Seiki u. c.* Līdzīga situācija ir arī Ungārijā (9 kompānijas - *Fanuc, Sanyo, Suzuki Motor, Matsushita, Eisai u. c.*) un Polijā (14 kompānijas *NSK, Mazda, Makita, Mitsubishi Motors, Hitachi u. c.*).

LIAA pārstāvniecība Japānā

- ✓ 12. LIAA pārstāvniecība
- ✓ Izveidota: 2008.gada janvārī
- ✓ Atrodas: Tokijā, Latvijas vēstniecībā Japānā
- ✓ Darbinieki: 1
- ✓ Laika stāpība: 6 stundas vasarā, 7 stundas ziemā

✓ Uzdevumi:

1) atbalsts Latvijas eksportētājiem;

2) Latvijas mārketingu Japānā tiešajām investīcijām. Galvenie investīciju virzieni no Japānas ir:

- tehnoloģiski intensīvā ražošana sekojošās nozarēs: automašīnu detaļas, elektronika, farmācija, optika, u.c.
- atbalsts Latvijas loģistikas kompānijām transporta ķēdes nodrošināšanā no Japānas uz Krievijas un NVS tirgiem

LIAA pārstāvniecība Japānā sadarbībā ar Rīgas biroju:

- ✓ Meklē potenciālus partnerus (ilgtermiņā);
- ✓ Uzrunā potenciālus partnerus;
- ✓ Veido tiešā mārketinga kompānijas (piem.izstādes laikā);
- ✓ Meklē informāciju par tirgu (cenas, paraugi);
- ✓ Piedalās tikšanās (ja nepieciešams un ja atļauj darba grafiks);
- ✓ Sniedz rekomendācijas par stratēģiju Japānā;
- ✓ Biznesa semināri Japānā;
- ✓ Latvijas uzņēmēju vizītes uz Japānu;
- ✓ Japāņu uzņēmēju delegācijas uz Latviju;
- ✓ ....

Ko japāņi zina par Baltijas valstīm (daži piemēri)

- ✓ Baltijas valstis (baruto sangoku) – visi trīs kopā;
- ✓ Pirmās atjaunoja neatkarību;
- ✓ Latviešu Dziesmu un Deju svētki;
- ✓ Chiune Sugihara - Japānas diplomāts Lietuvā, kurš 1940.gadā izglāba dzīvību tūkstošiem ebreju....
- ✓ Hyakumanbon no bara (“Dāvāja Māriņa”) – Raimonds Pauls, Tokiko Kato;
- ✓ Gidons Kremers – Kremerata Baltica;
- ✓ Baruto Kaito (Kaido Höövelson) – sumo cīnītājs no Igaunijas

Ko japāņi bieži nezina par Baltijas valstīm

- ✓ Kā atšķiras latviešu, lietuviešu un igauņu valodas?
- ✓ Cik daudz cilvēku dzīvo Baltijas valstīs?
- ✓ Kad Latvija, Lietuva un Igaunija iestājās ES?
- ✓ Kādi ir galvenie eksporta produkti?
- ✓ Kāpēc ar mums ir jāsadarbojas?
- ✓ Kāpēc pie mums ir jāinvestē?
- ✓ Rīgas ģeogrāfiskās koordinātes? 56°58'N, 24°8'E
- ✓ Kāda ir nacionāla virtuve?
- ✓ Vai ir tiešais avioreiss no Japānas uz Rīgu un kā visērtāk lidot uz Rīgu? (pagaidām nav, pašlaik caur Helsinkiem...)
- ✓ Kad jābrauc ciemos? (vasarā).

LIAA Pārstāvniecība Japānā
Vadītājs Dmitrijs Belousovs

37-11 Kamiyama-cho, Shibuya-ku,
Tokyo, 150-0047, Japan

Tālr.: + 81 3 3467 6888

Fakss: + 81 3 3467 6897

Mob.: + 81 90 8016 5023

E-pasts: jp@liaa.gov.lv

E-pasts:

dmitrijs.belousovs@liaa.gov.lv

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

Paldies!

Valsts aģentūra Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Investment and Development Agency of Latvia

LATVIJĀ

Pērses iela 2, Rīga, LV 1442, Latvija

T.: +371 67039400 F: +371 67039401

E-pasts: invest@liaa.gov.lv

<http://www.liaa.gov.lv>

<http://www.exim.lv>